

Norden

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande dels regeringens skrivelse 2008/09:90 Nordiskt samarbete 2008, dels redogörelse till riksdagen 2008/09:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse angående verksamheten under år 2008. Utskottet behandlar även två följdmotioner samt ett antal motioner från den allmänna motionstiden hösten 2009.

Utskottet föreslår att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna samt att motionerna avslås.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll	4
Utskottet	5
Motionerna	5
Utskottets överväganden	5
Förslag till nedläggning av Nordiska rådet	5
Det nordiska samarbetet	7
Nordiskt samarbete mot gränshinder	8
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Skrivelse 2008/09:90	14
Följdmotioner med anledning av skrivelse 2008/09:90	14
Redogörelse 2008/09:NR1	14
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Nordiskt samarbete

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:U20, 2008/09:U21 yrkandena 1–4, 2009/10:U261, 2009/10:U268 och 2009/10:U299.

2. Skrivelsen och redogörelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2008/09:90 och redogörelse 2008/09:NR1 till handlingarna.

Stockholm den 13 oktober 2009

På utrikesutskottets vägnar

Urban Ahlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Urban Ahlin (s), Gustav Blix (m), Carina Hägg (s), Anne-Marie Pålsson (m), Kerstin Lundgren (c), Kent Härstedt (s), Kenneth G Forslund (s), Walburga Habsburg Douglas (m), Kerstin Engle (s), Holger Gustafsson (kd), Hans Linde (v), Carin Runeson (s), Rosita Runegrund (kd), Mats Sander (m), Kent Olsson (m) och Max Andersson (mp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2008/09:90 Nordiskt samarbete 2008, med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet. Utskottet behandlar också redogörelse till riksdagen 2008/09:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse angående verksamheten under år 2008.

Utskottet behandlar i betänkandet också två följdmotioner samt ett antal motioner från den allmänna motionstiden hösten 2009.

Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redogör regeringen för samarbetet under 2008 mellan de nordiska ländernas regeringar, med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet.

I Nordiska rådets svenska delegations berättelse redogörs för rådets 60:e session den 27–29 oktober samt en översikt över rådets övriga verksamhet under året.

Utskottet

Motionerna

I den enskilda motionen 2008/09:U20 (s) efterlyser motionären ett mer kraftfullt agerande för att bevara och utveckla vad som brukar benämnas den nordiska modellen.

I den enskilda motionen 2008/09:21 (s) yrkande 1 kräver motionären att skatteavtalet mellan Danmark och Sverige omförhandlas.

I den enskilda motionen 2008/09:21 (s) yrkande 2 kräver motionären att problemen med gränshinder i Öresundsregionen måste lösas.

I den enskilda motionen 2008/09:21 (s) yrkande 3 anför motionären att avgifterna på Öresundsbron är för höga.

I den enskilda motionen 2008/09:21 (s) yrkande 4 understryker motionären behovet av statliga insatser för att Öresundsregionens tillväxtpotential ska kunna tillvaratas.

I den enskilda motionen 2009/10:U261 (m) begärs ett intensifierat arbete med att undanröja hinder för fortsatt integration i Öresundsregionen bl.a. när det gäller överlastade kommunikationer, regleringar och skatter samt på arbetsmarknadsområdet.

I de enskilda motionerna 2009/10:U268 (m) och 2009/10:U299 (m) begärs att Nordiska rådet avskaffas. De frågor som i dag hanteras av Nordiska rådet skulle på ett bättre sätt kunna hanteras av utskotten i de nationella parlamenten.

Utskottets överväganden

Förslag till nedläggning av Nordiska rådet

Med anledning av motionsvis framförda krav på att Nordiska rådet bör läggas ned vill utskottet anföra följande.

Utskottet anser att möjligheten för nationella parlamentariker att delta också i internationella processer i grunden är en demokratifråga. Folkvalda nationella parlamentariker utgör en viktig länk mellan olika beslutsfattande nivåer i en internationaliserad och globaliserad omgivning. Direkt folkvalda parlamentariker ska vara representativa för väljarna och har därigenom en särskild legitimitet.

Det parlamentariska uppdraget lämpar sig väl för opinionsbildning samt kunskaps- och informationsspridning och erbjuder möjligheter att föra vidare medborgarnas synpunkter, idéer och förslag till ansvariga på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Folkvalda parlamentariker har därför en central roll i internationella processer. Också i genomförandet och uppföljningen av redan beslutade åtaganden av världssamfundet har nationella parlament och parlamentariker av tradition haft en viktig uppgift.

Deltagandet av direktvalda parlamentariker stärker legitimiteten och handlingskraften i hela implementeringsprocessen. Riksdagsledamöters deltagande i internationella processer ger möjlighet för ledamöterna att i internationella sammanhang skapa opinion för svenska synsätt men ger också berörda ledamöter möjlighet att i direkt kontakt med sina väljare spegla opinioner i omvärlden och därvid skapa ökad internationell förståelse. Parlamentarikers internationella engagemang kan ses som en balanserande kraft gentemot intressen med lägre representativitet och legitimitet.

Utskottet menar att detta resonemang är väl tillämpligt på Nordiska rådet. Utskottet menar vidare att Nordiska rådet fyller en viktig funktion för att driva på och kontrollera de nordiska regeringarnas samarbete. Det är också en styrka för de nordiska länderna att ett stort antal ledamöter i de nationella parlamenten kontinuerligt engagerar sig i nordiskt samarbete, både för att stärka det inomnordiska samarbetet och för att bygga nätverk som kan öka det nordiska inflytandet i EU och andra samarbetsorgan.

Utskottet konstaterar att frågan om det nordiska samarbetets förankring i de nationella parlamenten och deras utskott är mycket viktig och välkomnar att frågan varit föremål för diskussioner inom Nordiska rådet. Utskottet menar, i likhet med vad som framfördes av Riksdagskommittén i framställning 2005/06:RS3, kapitel 4, att de nationella parlamentens fackutskott har en viktig roll i arbetet för att förankra det nordiska samarbetet i parlamenten.

Vid Nordiska rådets årliga sessioner antas rekommendationer som riktar sig till Nordiska ministerrådet eller de nordiska ländernas regeringar. Den svenska delegationen delger dessutom samtliga rekommendationer till berörda utskott i riksdagen. Årligen redovisar regeringen för Nordiska rådets delegation vilka åtgärder som vidtagits med anledning av respektive rekommendation.

Utskottet konstaterar således att inriktningen i den beskrivning som Riksdagskommittén givit av det interparlamentariska samarbetet tillgodoser ambitionen att det nordiska samarbetet bör göras till en del av det dagliga arbetet i de nationella parlamenten och deras utskott. Rekommendationer som Nordiska rådet avger redovisas löpande för riksdagen som ett resultat av förändringar av riksdagens arbetsformer och i sammanhanget angivna riktlinjer för det interparlamentariska samarbetet (bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335 och bet. 2006/07:KU3, rskr. 2006/07:25–26).

Sammanfattningsvis konstaterar utskottet att de motionsledes framförda kraven om att reformera respektive lägga ned Nordiska rådet saknar utskottets stöd. Motionerna 2009/10:U268 (m) och 2009/10:U299 (m) kan därmed avstyrkas.

Det nordiska samarbetet

Utskottet vill inledningsvis understryka att den nordiska samhörigheten är viktig för Sverige. Att samverka med sina grannar, knyta kontakter och utbyta information är en god nordisk tradition. Det nordiska samarbetet har en bred folklig förankring och vilar på en grund av gemensamma demokratiska värderingar. Utskottet välkomnar mot denna bakgrund att intresset och engagemanget för Norden och den nordiska gemenskapen har ökat påtagligt under året. Sverige har varit ordförande i Nordiska ministerrådet samt i det nordiska utrikespolitiska samarbetet. Därutöver har det nordiska försvarspolitiska samarbetet stärkts.

En övergripande ambition under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet har varit att kraftsamla kring gemensamma framtidsutmaningar inom områden där det funnits ett mervärde att samverka. I fokus har bl.a. varit att stärka Nordens konkurrenskraft i en globaliserad värld och gemensamma ansträngningar för att bryta utanförskapet på arbetsmarknaden. Vidare har gemensamma åtgärder för att riva gränshinder och underlätta människors vardag, åtgärder för att möta klimathotet och öka språkförståelsen mellan våra länder samt samarbete inom toppforskning och kultur haft en central plats. I det svenska ordförandeskapsprogrammet, kallat Kraftsamling, har dessa målsättningar sammanfattats under fyra teman: Konkurrenskraft, Klimat, Kreativitet och Koordinering.

Utskottet konstaterar att mobiliteten i Norden har ökat väsentligt. För näringslivet har det blivit enklare att starta företag och rekrytera arbetskraft över gränserna. Medborgarnas krav på att kunna flytta, studera och arbeta, med god social trygghet och stor flexibilitet bl.a. i de sociala trygghetssystemen, har ökat. Det är mycket positivt för Norden att rörligheten har ökat, men det ställer samtidigt stora krav på att de nordiska länderna gemensamt arbetar aktivt för att snabbt lösa de gränshindersrelaterade problem som uppstår samt vidtar åtgärder för att undvika att nya gränshinder i Norden uppkommer. Arbetet har intensifierats under året och goda resultat har uppnåtts. Mycket arbete återstår dock inom detta område.

Utskottet konstaterar vidare att det nordiska engagemanget för Östersjöområdet har varit stort under året, vilket bl.a. manifesterats i antagandet av nya riktlinjer för samarbetet med Estland, Lettland och Litauen samt med nordvästra Ryssland. De nordiska ländernas stöd till det vitryska exiluniversitetet i Vilnius, för att främja demokratiutvecklingen i Vitryssland, är ett annat exempel på engagemanget för Östersjöregionen. Även den arktiska regionen har varit i fokus. Nordiska ministerrådet har beslutat om ett nytt flerårigt arktiskt samarbetsprogram med målsättningen att bidra till att utveckla och förbättra livskvaliteten för den arktiska befolkningen samt öka insatserna för att motverka klimatförändringarna i Arktis.

Finanskrisen och klimatförändringarna tvingar oss till stora omställningar i samhället och då kan det nordiska samarbetet vara en viktig resurs. I syfte att bättre kunna möta dessa och andra framtidsutmaningar har en översyn av samarbetsformerna inletts. En under det svenska ordfö-

randskapet initierad konsultrapport som lades fram i december 2008 presenterade tolv konkreta förslag för att göra ministerrådssamarbetet effektivare och mer fokuserat. Sverige har en pådrivande roll i denna pågående reformprocess.

Den goda och konstruktiva dialogen och samverkan med Nordiska rådets svenska delegation har varit betydelsefull. Vid ingången av ordförandeskapet utlovades en konkret och målrelaterad resultatuppföljning. I slutet av året presenterades en kort sammanställning av uppnådda resultat i foldern Kraftsamling – summering av Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008.

Med vad som anförts anser utskottet att motion 2008/09:U20 (s) kan avstyrkas.

Nordiskt samarbete mot gränshinder

Utskottet välkomnar att regeringen fäster stor vikt vid det gränsregionala samarbetet för att stärka den gränsregionala integrationen. Utskottet vill inledningsvis framhålla att EU:s inre marknad utgör kärnan i det europeiska samarbetet och möjliggör fri rörlighet för personer liksom för varor, tjänster och kapital mellan de europeiska länderna inklusive EES. Utskottet välkomnar att regeringen kontinuerligt arbetar för att ytterligare stärka den inre marknaden och konstaterar att regeringen 2008 tillsatte en utredning (Inre marknadsutredningen, UD 2008:01) med uppgift att föreslå förändringar, förbättringar och kompletteringar av nationella bestämmelser som har betydelse för varors och tjänsters fria rörlighet. Utredningens slutbetänkande *EU, Sverige och den inre marknaden - En översyn av horisontella bestämmelser* (SOU 2009:71) redovisades för regeringen den 3 september 2009. Utskottet noterar att utredningens slutsatser för närvarande är föremål för remissbehandling.

Utskottet vill framhålla att territoriellt samarbete över nationsgränser prioriteras i EU:s budget för innevarande period. Syftet är att skapa gynnsamma förutsättningar för ökad sysselsättning och konkurrenskraft i EU:s regioner.

Utskottet konstaterar att en rad åtgärder har vidtagits för att särskilt främja integrationen i Öresundsregionen. Detta har skett i samarbete med Danmark eller genom förändringar i det svenska regelverket. Ett exempel är regelverket för arbetslöshetsförsäkringen som tidigare haft en del brister vad gäller gränspendlares rätt till ersättning vid eventuell arbetslöshet. Flera av dessa problem har numera fått sin lösning.

Gränshindersfrågor var ett av de områden som prioriterades under det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet förra året. Information är också viktigt för dem som rör sig mellan de nordiska länderna. Den

nordiska socialförsäkringsportalen, som invigdes under året, och som får en utförligare presentation nedan, kompletterar den nordiska skatteportalen.¹ Nordiskt Gränshindersforum inledde under året sin verksamhet och har redan visat sig vara ett effektivt redskap för att underlätta integrationen i Norden. Gränshindersforum syftar till att med ”alla medel undanröja de svårigheter som medborgarna kan stöta på i det nordiska umgänget”. Forumet har till uppgift att föreslå konkreta lösningar på problem som försvårar för privatpersoner och företag att röra sig och verka i Norden.

Inom Europeiska unionen pågår ett arbete för att stärka samarbetet i Östersjöregionen. Europeiska kommissionen har fått i uppdrag att utforma en särskild strategi för Östersjöregionen. Tanken är att denna strategi ska presenteras och antas under Sveriges EU-ordförandeskap.

Strategin kommer att omfatta en handlingsplan med gemensamma åtgärder över landgränser för att bl.a. stärka konkurrenskraft och sysselsättning samtidigt som man värnar miljön. Åtgärder som Sverige gärna ser i strategin och som främjar integrationen rör samarbete kring ett enhetligt genomförande och en bättre tillämpning av EG-rätten. Östersjöstrategin kommer därför att ha särskild relevans för Öresundsregionen där det redan finns en stark samverkan över nationsgränserna.

Europeiska kommissionens förslag till Östersjöstrategi utarbetas med hjälp av bidrag från en bred sektor i samhället i de berörda länderna. Det är glädjande att företrädare för Öresundsregionen har deltagit i denna process och lämnat bidrag till kommissionen. I samarbetet i Nordiska ministerrådet diskuterar man för närvarande hur man från ministerrådets sida kan bidra till utformningen av denna Östersjöstrategi.

Parallellt med Sveriges EU-ordförandeskap kommer också det nordiska gränshindersarbetet inom ramen för Gränshindersforum att fortsätta. Detta arbete är ett viktigt komplement till det arbete som sedan länge pågår på EU-nivå inom Solvitnätverket för att snabbt lösa konkreta problem som företag och enskilda har med handelshinder.

Arbetet med att motverka gränshinder bedrivs både bilateralt och inom ramen för samarbetet i Nordiska ministerrådet. Det fokuserar på att underlätta för såväl medborgarna som näringslivet. Samarbetet omfattar åtta gränsöverskridande regioner. Det bedrivs inom perifera gränsområden med glesbygdsproblem och inom storstadsområden med utvecklings- och integrationsproblem.

Utskottet konstaterar att samarbetet bl.a. kanaliseras genom det av de nordiska samarbetsministrarna i slutet av 2007 skapade Gränshindersforum med uppgift att vara pådrivande i arbetet med att undanröja gränshinder. Forumet består av en deltagare från varje nordiskt land samt från Åland. Gränshindersforum ska medverka till att konkreta gränshinder löses i dia-

¹ På den nordiska skatteportalen NordiskeTax.net kan medborgarna i de nordiska länderna få svar på vilka skatteregler som gäller och göra jämförelser mellan de olika länderna. Informationen finns förutom på alla de nordiska språken även på engelska och är uppdelad landsvis. Portalen vänder sig främst till dem som bor och arbetar i olika länder, dem som har hus eller lägenhet i ett annat nordiskt land, pensionärer och studenter.

log med länderna och årligen rapportera till statsministrarna om arbetets fortskridande. Verksamheten kom i gång i början av 2008. Gränshindersforum har under året valt att fokusera på fyra områden:

- Det preventiva nationella lagstiftningsarbetet i syfte att förhindra uppkomsten av nya hinder. Detta innefattar bl.a. samnordisk koordinering avseende implementering av EU-direktiv samt gemensam tolkning av domar från EG/EFTA-domstolen.
- Socialförsäkringsfrågor (barn och familj, pensioner m.m.).
- Avgifts- och skatteområdet, särskilt i ett gränsregionalt perspektiv samt avseende fordon.
- Näringslivsfrågor, i synnerhet problem kopplade till byggbranschen (standard och utbildningskrav/erkännande av yrkeskvalifikationer).

Representanterna i Gränshindersforum samarbetar därutöver även bilateralt för att försöka lösa problem som inte berör alla de nordiska länderna. Som ett komplement till Gränshindersforums arbete gav den svenska regeringen under året bl.a. Arbetsförmedlingen, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Försäkringskassan och Skatteverket i uppdrag att vidta åtgärder för att inom myndigheternas respektive ansvarsområde tillse att det finns lätt-tillgänglig information till allmänheten rörande de regelverk som gäller för personer som bor och arbetar i olika länder i Norden. De berörda myndigheterna har under 2008 redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller som kommer att vidtas. Socialförsäkringsportalen, vilken redovisas nedan, samt skatteportalen är exempel på åtgärder som vidtagits.

Den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster har reviderats under året. Konventionen innehåller två nya bestämmelser som underlättar bosättning och tillfällig vistelse i annat nordiskt land. Den ena bestämmelsen fokuserar på att ansvariga myndigheter i in- och utflytningskommunen ska samarbeta för att underlätta bosättning utanför det egna hemlandet för personer som till följd av funktionshinder har behov av socialt bistånd. Den andra bestämmelsen fokuserar på att ansvariga myndigheter ska samarbeta för att underlätta tillfällig vistelse för personer som är i behov av färdtjänst. De nordiska social- och hälsovårdsministrarna har genom skriftligt förfarande godkänt ändringarna. Den formella ratifikationsprocessen tar nu vid.

Nedan följer några exempel på gränshinder som varit föremål för konkreta åtgärder eller har lösts under året:

- Det är nu möjligt för danska körskollärare som arbetar i Danmark men är bosatta i Sverige att förnya sina körskollärarkörkort i Danmark.
- Personer som har svenskt samordningsnummer men bor i ett annat nordiskt land finns nu med i SPAR-registret, vilket gör det lättare för dem att öppna konton, bli kunder hos banker m.m.
- Isländska distansstuderande kan nu få föräldrapenning trots att de är bosatta i ett annat nordiskt land.

- Den 17 november 2008 klargjorde Regeringsrätten i en dom att ett medlemskap i en svensk arbetslöshetskassa inte upphör automatiskt när en arbetstagare tar ett arbete i ett annat EU-land. Detta klargörande har fått ett flertal positiva följdverkningar, t.ex. att personer kan erhålla a-kasseersättning vid tim- eller korttidsanställning utanför Sverige. Detta medför också att deltagare i jobbgarantin för ungdomar eller jobb- och utvecklingsgarantin som tar ett arbete i ett annat land, och under en övergångstid står kvar som medlem i svensk arbetslöshetskassa, vid ett eventuellt återinträde i garantin kommer erhålla samma ersättning som de hade när de lämnade arbetslöshetskassan.
- Danska medborgare boende i Danmark har nu möjlighet att köra svensk-registrerad firmabil i Danmark, såväl i tjänsten som privat.
- De nordiska regeringarna har beslutat att avsätta medel för att årligen ta fram gränsregional statistik för att erhålla bättre underlag för den lokala och regionala samhällsplaneringen i gränsregionerna.
- En internetbaserad nordisk socialförsäkringsportal har tagits i bruk. Syftet med portalen är att på ett enkelt och överskådligt sätt tillhandahålla information om vad det i socialförsäkringshänseende innebär att flytta till eller börja arbeta eller studera i ett annat nordiskt land. De nordiska länderna är gemensamt ansvariga för att portalen hålls uppdaterad. En liknande portal finns på skatteområdet.
- Det nordiska lagstiftningsarbetet för att säkerställa att gemenskapsrättsakter genomförs så enhetligt som möjligt i de berörda nordiska länderna har gjort framsteg under året. Den modell som tillämpas inom justitiesektorn har spridits till övriga departement eller ministerier i de nordiska länderna med en uppmaning att överväga en liknande samrådsmodell.

Vad gäller det motionsvis framförda kravet på statliga insatser för att främja tillväxt och integration i Öresundsregionen konstaterar utskottet att integrationen i Öresundsregionen under året har tilltagit. Drygt 20 000 personer bor på den ena sidan av Sundet men arbetar eller studerar på den andra sidan. En rad gränshinder har lösts under året. Förbättringar har bl.a. skett för gränspendlare, t.ex. genom ökade möjligheter till arbetslöshetsersättning.

Utskottet noterar att regeringen har tilldelat medel till Informationscentret Öresunddirekt till stöd för dess arbete med att främja integrationen över Sundet. Vidare har den svensk-danska Entreprenörskapsakademin, med fokus på utbildning i entreprenörskap för högskolestudenter på båda sidor av Öresund, fått stöd. Regeringen har också bidragit till Öresundsstatistiken i avvaktan på att den nordiska gränsregionala statistiken ska bli tillgänglig. Utskottet anser att dessa åtgärder på ett effektivt sätt bidrar till ökad tillväxt och ökad rörlighet i Öresundsregionen.

Utskottet konstaterar att även Nordiska rådet arbetar för att värna om individens och näringslivets fria rörlighet i Norden. Därför eftersträvas ett gränslöst och dynamiskt Norden, som kan möta globaliseringens utmaningar och trygga de nordiska ländernas konkurrenskraft och välfärd.

Nordiska rådet vill där så är möjligt avskaffa existerande gränshinder mellan de nordiska länderna och förhindra att nya uppstår. För detta behövs en bättre koordinering och harmonisering av lagstiftningen i de nordiska länderna. Nordiska rådet driver därför på ministerrådet i det pågående arbetet med att avskaffa gränshinder och förväntar sig konkreta och snabba resultat.

Flera av delegationens medlemmar har under året använt såväl Nordiska rådets som riksdagens frågeinstitut för att driva på regeringarna. Danmarks regering har tillfrågats avseende rapporteringsskyldighet för utländska tjänsteföretag samt kortavgifter som gränshinder. Finlands, Norges och Sveriges regeringar har tillfrågats avseende gränsöverskridande taxitrafik. Därtill kommer alla de frågor som svenska medlemmar i rådet ställt till den svenska regeringen om olika former av gränshinder. Vid sessionens frågestund ställdes också ett stort antal frågor om olika gränshinder. Svaren på dessa frågor kan ha betydelse för de nordiska medborgarnas möjligheter att röra sig fritt över gränserna i Norden.

Vid årets session inom Nordiska rådet lämnade samarbetsministrarna en redogörelse över de åtgärder som vidtagits under året för att undanröja onödiga gränshinder. Av redogörelsen framgår att inte mindre än 29 gränshinder har kunnat undanröjas. Detta är glädjande för det nordiska samarbetet och för våra nordiska medborgare, och det är positivt att det svenska ordförandeskapet på regeringssidan har prioriterat avskaffandet av gränshinder så högt.

Utskottet välkomnar att delegationen kommer att fortsätta att prioritera avskaffandet av gränshinder. Hallå Norden, som dagligen möter människor som drabbats av olika former av gränshinder, redovisade för den svenska delegationen, strax före sessionen, ett femtontal existerande gränshinder gällande vaktbolag som inte kan arbeta över gränserna, olika märkning av matprodukter, olika pantsystem i Norden, extra avgifter för betalkort, skuldsanering över gränserna, underhållsbidrag över gränserna, reducerad pension, olika krav på långtidssjukskrivna, olika bedömning av förtidspensioner m.m.

Delegationen pekar på ett annat problem som Ole Norrback, ordförande i Gränshindersforum, ofta tar upp och det är uppkomsten av nya gränshinder. Lagar, regler och direktiv skiljer sig mellan länderna och kan tidvis vara svåra att sammanjämka. Nya hinder uppstår i samband med ny nationell lagstiftning och i samband med det nationella genomförandet av EU-direktiv. Delegationen vill därför peka på behovet av att det sker en nordisk koordinering i dessa processer. Utskottet delar denna ståndpunkt.

Utskottet konstaterar att frågan rörande avgifterna på Öresundsbron har varit föremål för behandling i trafikutskottets betänkande 2008/09:TU2 *Framtidens resor och transporter – Infrastruktur för hållbar tillväxt*. Trafikutskottet anför följande:

Utskottet påminner inledningsvis om att grunden för hur Öresundsbron drivs och för hur taxorna över bron sätts finns i regeringsavtalet mellan Sverige och Danmark. Samtliga kostnader för forbindelsen, från projektering till byggande och drift, ska enligt avtalet i sin helhet betalas med avgifter från väg- och järnvägstrafikanterna. Av avtalet framgår att anslag inte ska anvisas över respektive stats statsbudget för konsortiets verksamhet. För en förändring av dessa grundläggande förutsättningar för prissättningen krävs ett nytt avtal med Danmark.

Mellan det danska och det svenska moderbolaget finns ett konsortieavtal upprättat; i detta fastställs bl.a. att det är styrelsen i det samägda konsortiet som lägger fast priser och prisstrategi. Enligt vad utskottet erfarit visar de studier som gjorts av Svensk-Danska Broförbindelsen (Svedab AB) att om broavgifterna för vägtrafik skulle sänkas till hälften eller mindre skulle det krävas ett tillskott från den svenska och den danska staten på flera miljarder kronor eftersom de sänkta taxorna inte skulle uppvägas av volymtillväxten. Det skulle vidare förvrida konkurrenssituationen mellan bron och färjorna samt mellan väg och järnväg på ett sätt som inte förutsatts i regeringsavtalet.

Utskottet utgår från att Øresundsbrokonsortiet noga följer utvecklingen av trafiken och intäkterna av broavgifterna. Skulle det finnas skäl till förändringar är det konsortiet som har att ta initiativ till sådana.

Utrikesutskottet har ingen annan uppfattning.

Med vad som anförts anser utskottet att motionerna 2008/09:21 (s) yrkande 1, 2008/09:21 (s) yrkande 2, 2008/09:21 (s) yrkande 3, 2008/09:21 (s) yrkande 4 och 2009/10:U261 (m) kan avstyrkas.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2008/09:90

Regeringens skrivelse 2008/09:90 Nordiskt samarbete 2008.

Följdmotioner med anledning av skrivelse 2008/09:90

2008/09:U20 av Göte Wahlström (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett mer kraftfullt agerande för att bevara och utveckla vad som brukar benämnas den nordiska modellen.

2008/09:U21 av Leif Jakobsson (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att omförhandla skatteavtalet med Danmark.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nödvändigheten av att lösa problemen med gränshinder i Öresundsregionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avgifterna på Öresundsbron.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av statliga insatser för att ta till vara Öresundsregionens tillväxtpotential.

Redogörelse 2008/09:NR1

Redogörelse 2008/09:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse angående verksamheten under 2008.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:U261 av Christine Jönsson m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att intensifiera arbetet med att undanröja de hinder som försvårar en fortsatt Öresundsintegration.

2009/10:U268 av Jan-Evert Rådström m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Nordiska rådet ska avskaffas.

2009/10:U299 av Ewa Thalén Finné m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Nordiska rådet läggs ned.